

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA-4101-023-03/2014
P/14/119

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Warszawie
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 57 72, F +48 22 444 57 62
lwa@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/14/119 – Działania administracji publicznej na rzecz ochrony praw mniejszości romskiej w Polsce

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie

Kontrolerzy Paweł Krawczak doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr 92813 z 29 września 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-2)

Jednostka kontrolowana Urząd Miasta Mława ul. Stary Rynek 19¹

Kierownik jednostki kontrolowanej Sławomir Kowalewski Burmistrz Miasta Mława

(dowód: akta kontroli str. 3-4)

Ocena ogólna

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Nie stwierdzono występowania w badanym okresie (tj. w latach 2012 – 2014 III kw.) przypadków dyskryminacji mieszkańców Mławy należących do mniejszości romskiej. Romowie, jako obywatele polscy, mieli zapewniony dostęp do oświaty, placówek kultury oraz świadczeń opieki społecznej. Samorząd Miasta Mławy³ podjął również działania zmierzające do poprawy warunków mieszkaniowych rodzin romskich zamieszkujących w budynkach o złym stanie technicznym.

NIK zauważa jednak, że jednostki organizacyjne Miasta nie podejmowały w tym okresie zadań lub projektów ukierunkowanych na wsparcie mniejszości romskiej w ramach wywiązywania się z obowiązków organów władzy publicznej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym⁴. Nie przeprowadzono analiz dotyczących sytuacji i potrzeb mniejszości romskiej zamieszkującej na terenie Mławy, w celu określenia obszarów, w których potrzebne byłoby udzielenie wsparcia tej społeczności ze środków własnych lub z dotacji z budżetu państwa w ramach realizacji wieloletniego rządowego programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce⁵, co świadczy o biernej postawie samorządu Miasta. W ocenie NIK, samorząd Miasta powinien wykazać się bardziej aktywną postawą na rzecz rozpoznania potrzeb społeczności romskiej, zważywszy posiadaną przez Urząd Miasta wiedzę dotyczącą niskiego poziomu wykształcenia tej społeczności i jej kulturowego izolowania się od reszty mieszkańców Mławy.

Ponadto, w ocenie NIK, niewystarczający był nadzór Urzędu Miasta nad wywiązywaniem się przez dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjów, dla których organem prowadzącym

¹ Dalej także: Urząd lub Urząd Miasta.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dalej także: samorząd Miasta lub Miasto.

⁴ Dz. U. Nr 17, poz. 141 ze zm.

⁵ Ustanowionego (na lata 2004-2013) uchwałą Rady Ministrów Nr 209/2003 z dnia 19 sierpnia 2003 r.

był samorząd Miasta, z zadania dotyczącego kontroli realizacji obowiązku szkolnego, w szczególności w odniesieniu do uczniów pochodzenia romskiego.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

1. Zbieranie i analizowanie przez Urząd Miasta informacji dotyczących sytuacji mniejszości romskiej zamieszkałej na terenie Mławy

Mława jest miastem powiatowym, położonym w północnej części województwa mazowieckiego, przy granicy z województwem warmińsko-mazurskim, liczącym ok. 30 tys. mieszkańców. Według danych Urzędu Miasta na koniec 2012 r. w Mławie zarejestrowanych było ok. 2 tys. osób bezrobotnych.

(dowód: akta kontroli str. 270, 274, 277)

Urząd Miasta nie zbierał w badanym okresie w formie udokumentowanej informacji dotyczących mniejszości romskiej zamieszkałej na terenie Mławy, w tym liczebności, struktury wiekowej, sytuacji materialnej oraz problemów bytowych tej społeczności, w tym skali bezrobocia.

(dowód: akta kontroli str. 9-10)

Sekretarz Miasta wyjaśnił m.in., że Urząd Miasta nie dysponuje wiedzą na temat narodowości mieszkańców, a jedynie ich obywatelstwa, gdyż ustawa o ewidencji ludności nie nakłada na meldującą się osobę obowiązku określenia swojej narodowości. Analizy dotyczące tej mniejszości przeprowadzono kilka lat wcześniej, na potrzeby realizowanego w 2004 r. projektu w ramach Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce. Po 1991 r. (w którym miały miejsce wystąpienia antyromskiej) nie wystąpiły w Mławie przypadki negatywnego odbioru odrębności kulturowej Romów, ksenofobii, dyskryminacji rasowej i nietolerancji.

(dowód: akta kontroli str. 10, 191-194)

Wyniki analiz, o których mowa w przywołanych wyżej wyjaśnieniach przedstawione zostały w dokumencie pn. „Ankieta informacyjna”. Z którego wynikało, że: na terenie Mławy zameldowanych było około 180 osób pochodzenia romskiego. We wspomnianym dokumencie zwrócono uwagę na brak danych na temat dotyczących tej mniejszości w zakresie:

- stopnia bezrobocia (szacunkowe dane Powiatowego Urzędu Pracy w Mławie⁶ wskazywały, że dotyczyło to kilkunastu osób);
- poziomu wykształcenia.

Stwierdzono, że warunki mieszkaniowe społeczności romskiej były bardzo zróżnicowane- szereg rodzin mieszkało w okazałych rezydencjach, ale były też rodziny mieszkające w warunkach poniżej standardu socjalnego. Pomocą socjalną w formie zasiłków stałych i celowych objętych zostało przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mławie⁷ 18 rodzin romskich. Podniesiono, że kilkakrotny kontakt z przedstawicielami Romów w Mławie dowiódł, iż nie oczekują oni pomocy ze strony Urzędu w sferze edukacyjnej, zdrowotnej, przeciwdziałania patologiom, nauki zawodu. Zainteresowanie wyrazili jedynie w przypadku programu kulturalnego.

(dowód: akta kontroli str. 6-7)

Informacje o mniejszości romskiej zamieszkałej na terenie Mławy zamieszczone zostały również w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Mława do 2015 r. przyjętym uchwałą⁸ Rady Miejskiej w Mławie z 9 listopada 2010 r. Wskazano w nim, że Mławę zamieszkuje ok.

⁶ Dalej także: PUP.

⁷ Dalej także: MOPS.

⁸ Nr LI/530/2010.

1000 osób deklarujących przynależność do mniejszości romskiej. Część zamieszkuje lokale komunalne, część mieszka w domach jednorodzinnych. Osoby mieszkające w zasobie komunalnym najczęściej korzystają z pomocy społecznej. Świadczy to o dużej polaryzacji środowiska mławskich Romów (osoby ubogie, żyjące poniżej minimum socjalnego) lub osoby dobrze sytuowane (niewymagające wsparcia ze strony państwa, czy samorządu). Środowisko to charakteryzuje również niski poziom scholaryzacji.

(dowód: akta kontroli str. 271-272)

Zastępca Burmistrza wyjaśniła m.in., że ze względu na brak informacji z oficjalnych źródeł danych, w pracach nad ww. Programem, przyjęto przybliżoną liczbę osób deklarujących przynależność do romskiej mniejszości etnicznej zamieszkujących w Mławie podaną przez przedstawiciela tej społeczności. Niestety w skutek błędu podano, że liczba mieszkańców romskich wynosi 1000 zamiast 100. Informacje o korzystaniu z pomocy społecznej przez osoby należące do tej mniejszości, pochodziły z MOPS.

(dowód: akta kontroli str. 8-9)

Powiatowy Urząd Pracy w Mławie nie dysponował danymi dotyczącymi liczby osób bezrobotnych wśród mniejszości romskiej zamieszkałej w Mławie, w tym liczby osób z tej społeczności objętych szkoleniami lub kursami dla bezrobotnych. Zastępca Dyrektora PUP poinformował, że jednostka ta nie ma możliwości prowadzenia odrębnych statystyk dotyczących osób bezrobotnych mniejszości romskiej z uwagi na obowiązek prowadzenia usług zgodnie z zasadami dostępności, jawności oraz równości.

(dowód: akta kontroli str. 5, 259)

Sekretarz Miasta, w odpowiedzi na pytanie dotyczące współpracy Urzędu Miasta z organizacjami romskimi wyjaśnił, że Urząd nie posiada informacji na temat funkcjonowania na terenie Mławy takich organizacji, a współpraca z osobami należącymi do tej mniejszości odbywa się poprzez indywidualne kontakty.

(dowód: akta kontroli str. 10, 258)

Mazowieckie Stowarzyszenie Romów w Mławie, mające siedzibę w miejscowości Modła w gminie Wiśniewo (poza granicami Mławy), nie odpowiedziało, do czasu zakończenia niniejszej kontroli, na pismo kontrolera NIK z 10 października 2014 r. o udzielenie informacji odnośnie m.in. sytuacji socjalno-bytowej romów zamieszkujących Mławę oraz ich oczekiwań w zakresie wsparcia za strony samorządu Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 248-249)

Analiza skarg wniesionych do Urzędu Miasta w latach 2012-2014 (do dnia 30 września) wykazała, że nie dotyczyły one spraw związanych z poszanowaniem praw mniejszości romskiej zamieszkującej w Mławie.

(dowód: akta kontroli str. 238-241, 250)

Samorząd Miasta nie prowadził w tym okresie korespondencji z Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim w sprawach dotyczących mniejszości romskiej zamieszkałej na terenie Mławy.

(dowód: akta kontroli str. 194, 236-237)

2. Zadania i projekty realizowane w badanym okresie przez samorząd Miasta na rzecz ochrony oraz udzielenia wsparcia mniejszości romskiej

2.1. Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, organy władzy publicznej obowiązane są podejmować odpowiednie działania w celu wspierania działalności zmierzającej do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości oraz integracji obywatelskiej i społecznej⁹.

⁹ W art. 2 ust. 4 ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, mniejszość romska uznawana została za mniejszość etniczną.

Zadania dotyczące ochrony i wspierania mniejszości, w tym mniejszości romskiej, nie zostały ujęte w uregulowaniach określających zadania samorządu i Urzędu Miasta, w tym w szczególności w Statucie Miasta¹⁰, wśród zadań przypisanych poszczególnym komisjom stałym powołanym przez Radę Miasta oraz w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miasta¹¹, wśród zadań przypisanych poszczególnym komórkom organizacyjnym Urzędu.

(dowód: akta kontroli str. 11-86)

Na sesjach Rady Miasta nie były poruszane w okresie objętym kontrolą sprawy związane z mniejszością romską. W Radzie Miasta nie zasiadali w tym okresie przedstawiciele tej mniejszości.

(dowód: akta kontroli str. 10, 87-144)

W okresie objętym kontrolą jednostki organizacyjne Miasta nie realizowały (samodzielnie lub z udziałem innych instytucji i organizacji pozarządowych) przedsięwzięć, których celem byłaby ochrona mniejszości romskiej lub udzielenie wsparcia tej społeczności, np. w zakresie rozwoju kultury i języka mniejszości romskiej. W okresie tym z budżetu Miasta nie wydatkowano środków finansowych z przeznaczeniem na ten cel.

Jednostki organizacyjne Miasta nie występowały w badanym okresie o przyznanie dotacji z budżetu państwa ze środków przeznaczonych na sfinansowanie lub dofinansowanie zadań na rzecz mniejszości romskiej, w tym zadań ujętych w Programie na rzecz społeczności romskiej w Polsce.

(dowód: akta kontroli str. 145-163)

W okresie obowiązywania Programu na rzecz społeczności Romskiej w Polsce (tj. w latach 2004-2013), jedynym projektem zrealizowanym przez samorząd Miasta przy udziale środków dotacji z budżetu państwa przeznaczonych na finansowanie zadań ujętych w tym programie był Mławski Festiwal Kultury Romskiej, zorganizowany we wrześniu 2004 r. W trakcie tej imprezy zaprezentowano specyfikę kultury romskiej, przedstawiono m.in. zwyczaje i obrzędy.

W późniejszym okresie na terenie Miasta nie były organizowane przez jednostki organizacyjne samorządu Miasta imprezy popularyzujące kulturę romów lub inne projekty mające na celu realizację zadań określonych w ww. Programie (m.in. edukacyjnych, socjalnych, zdrowotnych).

(dowód: akta kontroli str. 164-170, 191, 193-194)

Dyrektor MDK (odpowiadając na pytanie o zakres realizacji przez tę placówkę projektów adresowanych do mniejszości romskiej) poinformowała m.in., że MDK nie prowadzi osobnych programów/działań w zakresie rozwoju kultury i języka mniejszości romskiej. Romowie korzystają z usług i oferty kulturalnej tej jednostki na tych samych zasadach co inni mieszkańcy.

(dowód: akta kontroli str. 163)

Dyrektor MOPS wyjaśniła natomiast, że w kolejnych latach z okresu 2012-2014 rodziny romskie korzystały m.in. z następujących świadczeń¹²:

- zasiłki stałe otrzymywało odpowiednio: 12, 8 i 10 osób, należących do tej społeczności;
- zasiłki celowe otrzymało odpowiednio 13, 13, 9 osób;
- obiady w szkole otrzymywało w tym okresie 4 dzieci;
- z dodatków mieszkaniowych korzystało odpowiednio 7, 5, 5 rodzin;
- z pomocy materialnej dla uczniów (stypendia) korzystała jedna rodzina;
- z pomocy żywnościowej z Banku Żywności korzystało odpowiednio: 13, 9; 9 rodzin;
- 7 dzieci pobierało świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

¹⁰ Przyjętym uchwałą Rady Miasta nr XXIX/299/2013 z dnia 28 maja 2013 r. ze zm.

¹¹ Nadanym przez Burmistrza - zarządzeniem nr 164/2011 z dnia 25 października 2011 r. ze zm.

¹² Podane dane dotyczą romskich mieszkańców Mławy.

Wskazała ponadto, że rodziny romskie biorą udział w projektach MOPS skierowanych do wszystkich mieszkańców Mławy, takich np. jak pikniki integracyjne w Parku Miejskim. MOPS posiada wiedzę na temat sytuacji socjalno-bytowej tylko tych mieszkańców Mławy narodowości romskiej, którzy korzystają ze świadczeń pomocy społecznej. Sytuacja mieszkaniowa społeczności romskiej nie odbiega od sytuacji mieszkaniowej innych mieszkańców tego miasta. Romowie i inni mieszkańcy Mławy mieszkają razem w tych samych budynkach komunalnych i spółdzielczych. Nie stwierdzono występowania antagonizmów w tym zakresie. Wśród społeczności romskiej są osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP. Są także osoby i rodziny, które nie przedstawiają żadnych źródeł dochodów.

(dowód: akta kontroli str. 243-246)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że (w ocenie Urzędu Miasta) społeczność romska zamieszkująca Mławę nie oczekiwała pomocy ze strony Urzędu. Wiedza na ten temat wynika z rozmów przedstawicielem tej społeczności piastującym w przeszłości funkcję wójta Romów. Indywidualne kontakty z mieszkańcami romskimi odbywały się sporadycznie, w ramach przyjęć interesantów i głównie dotyczyły spraw mieszkaniowych. Zdaniem Burmistrza, mimo pewnej odrębności etnicznej i kulturowej mławscy Romowie asymilują się z pozostałymi mieszkańcami Mławy, posiadają obywatelstwo polskie i nigdzie w sposób formalny nie określają swojej narodowości.

(dowód: akta kontroli str. 257, 268)

2.2. W zasobie komunalnym, obejmującym 631 lokali mieszkalnych i 98 lokali socjalnych, na koniec 2013 r. zamieszkiwało 9 rodzin romskich (około 23 osób). Pięć rodzin romskich zamieszkiwało w budynkach (jednokondygnacyjnych) przeznaczonych do rozbiórki. Wyniki przeprowadzonych w dniu 28 października 2014 r. oględzin oraz analiza zapisów zamieszczonych w protokołach z okresowych przeglądów stanu technicznego tych budynków wykazały, że ich stan techniczny był zły (pomieszczenia mieszkalne były zawilgocone i ze śladami zagrzybienia).

Według wyjaśnień Sekretarza Miasta, rodziny romów mieszkające w tych budynkach (wraz z innymi ich mieszkańcami) otrzymać mają do końca 2014 r. lokale zamienne w nowo wybudowanym budynku przy ul. Mickiewicza 16 w Mławie.

(dowód: akta kontroli str. 197-235, 247, 251-256)

3. Finansowanie przez samorząd Miasta dodatkowych działań ukierunkowanych na wsparcie procesu nauczania uczniów pochodzenia romskiego

W okresie objętym kontrolą samorząd Miasta był organem prowadzącym dla dwóch gimnazjów i czterech szkół podstawowych.

(dowód: akta kontroli str. 49, 272)

Samorząd Miasta nie przekazywał w tym okresie do ww. szkół dodatkowych środków z przeznaczeniem na finansowanie zadań na rzecz wsparcia nauki uczniów mniejszości romskiej, w tym na organizowanie dodatkowych zajęć szkolnych dla tych uczniów oraz na zatrudnienie tzw. asystentów edukacji romskiej. Urząd Miasta nie występował o przyznanie z budżetu państwa środków na ten cel, w tym m.in. w formie zwiększonych subwencji z przeznaczeniem na zadania realizowane w szkołach na rzecz uczniów mniejszości romskiej.

(dowód: akta kontroli str. 171, 194, 196)

Przyczyną tej sytuacji był brak wniosków dyrektorów szkół w sprawie przyznania dodatkowych środków na ten cel. W informacjach dla kontrolera NIK, dyrektorzy szkół podstawowych i gimnazjów publicznych, do których w badanym okresie uczęszczali uczniowie pochodzenia romskiego, wskazywali m.in., że nie zatrudniano w tych szkołach asystentów edukacji romskiej, z uwagi na brak takiej potrzeby. Nie były też organizowane

dodatkowe zajęcia lekcyjne przeznaczone dla uczniów należących do tej społeczności. Potrzeb dotyczących organizacji takich zajęć nie zgłaszali nauczyciele, jak i rodzice tych dzieci.

(dowód: akta kontroli str. 172-174, 177-178, 182-190)

4. Spełnianie obowiązku szkolnego przez uczniów pochodzenia romskiego

Urząd Miasta nie dysponował informacjami dotyczącymi liczby uczniów pochodzenia romskiego, którzy powinni spełniać obowiązek szkolny w szkołach podstawowych i gimnazjach oraz o wywiązywaniu się tych uczniów z obowiązku szkolnego na zasadach określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹³. Nie przeprowadzał kontroli w prowadzonych przez samorząd Miasta szkołach podstawowych i gimnazjach dotyczących sprawdzenia prawidłowości wywiązywania się dyrektorów szkół z obowiązku określonego w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, dotyczącego kontrolowania spełniania obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkałe w obwodach tych szkół.

Elżbieta Borkowska, zatrudniona w Urzędzie Miasta na stanowisku gł. specjalisty ds. Oświaty i Szkolnictwa, działając z upoważnienia Burmistrza, wyjaśniła m.in., że Burmistrz jest obowiązany przekazać dyrektorom publicznych szkół podstawowych i gimnazjum informacje o aktualnym stanie i zmianach w ewidencji dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu. W ww. ewidencji nie ma określenia, które z tych dzieci są pochodzenia romskiego. Szkoły jedynie na podstawie domniemania określają pochodzenie tej grupy dzieci. Kontrole dotyczące sprawdzenia, czy dyrektorzy kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego prowadzi Kuratorium Oświaty w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego. Instytucja ta nie wskazywała organowi prowadzącemu występowania tego rodzaju nieprawidłowości. Również dyrektorzy szkół nie informowali organu prowadzącego o niespełnianiu przez uczniów obowiązku szkolnego.

(dowód: akta kontroli str. 260-261)

Z informacji przekazanych kontrolerowi NIK przez dyrektorów szkół wynika, że w badanym okresie uczniowie pochodzenia romskiego uczęszczali do czterech szkół, dla których organem prowadzącym był samorząd Miasta, tj. do trzech szkół podstawowych i do jednego gimnazjum. Liczba uczniów pochodzenia romskiego uczęszczających do tych szkół kształtowała się następująco w kolejnych latach szkolnych: 2011/2012 – 9; 2012/2013 – 9; 2013/2014 – 6.

(dowód: akta kontroli str. 172-174, 177-178, 182-190)

Uczniowie pochodzenia romskiego nie uczęszczali w badanym okresie do niepublicznych szkół podstawowych i gimnazjów zlokalizowanych na terenie Mławy.

(dowód: akta kontroli str. 175-176, 180-181)

Dyrektorzy trzech szkół poinformowali, że nie wszyscy uczniowie pochodzenia romskiego zamieszkali w stosownych obwodach szkolnych, realizowali obowiązek szkolny w tych szkołach, lub innych szkołach na terenie Polski.

Dyrektor Zespołu Placówek Oświatowych nr 2 w Mławie, poinformowała, że pięcioro dzieci pochodzenia romskiego z obwodu Szkoły Podstawowej (która wchodzi w skład tego Zespołu) nie realizuje obowiązku szkolnego w Polsce. Do rodziców wysyłane były pisma, z prośbą o poinformowanie gdzie uczniowie realizują obowiązek szkolny, na które otrzymano odpowiedź od rodzin uczniów o realizacji obowiązku szkolnego poza granicami kraju.

Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi poinformował, że z grona 17 dzieci pochodzenia romskiego z obwodu szkoły, czworo realizuje obowiązek szkolny w tej Szkole. Pozostałe dzieci jak wynika z informacji otrzymanych od rodziców i dziadków przebywają poza granicami kraju.

¹³ Dz.U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 ze zm.

Dyrektor Zespołu Placówek Oświatowych Nr 3 poinformowała, że w Szkole Podstawowej (która wchodzi w skład tego Zespołu) obowiązek szkolny realizuje jedna uczennica pochodzenia romskiego, która w roku szkolnym 2013/2014 uzyskała promocję do klasy III. W bieżącym roku szkolnym (2014/2015) uczennica ta nie stawiała się jednak na zajęcia szkolne. Kilukrotne kontakty z rodziną tej uczennicy, w celu wyegzekwowania stawienia się jej do szkoły nie przyniosły skutku (wg stanu na dzień 23 października 2014 r.), w związku z czym Szkoła zamierza skierować wniosek do Urzędu Miasta o wszczęcie egzekucji administracyjnej w tej sprawie.

(dowód: akta kontroli str. 183-184, 186)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Pomimo niestwierdzenia nieprawidłowości NIK zwraca uwagę na to, że w badanym okresie jednostki organizacyjne Miasta nie podejmowały zadań lub projektów ukierunkowanych na wsparcie mniejszości romskiej w ramach wywiązywania się z obowiązków organów władzy publicznej określonych w art. 18 ust. 1 ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym. Nie przeprowadzono analiz dotyczących sytuacji i potrzeb mniejszości romskiej zamieszkałej na terenie Mławy, w celu określenia obszarów w których potrzebne byłoby udzielenie wsparcia tej społeczności ze środków własnych lub z dotacji z budżetu państwa w ramach realizacji rządowego Programu na rzecz społeczności romskiej w Polsce, co świadczy o biernej postawie samorządu Miasta w tej sprawie.

Uwagi NIK dotyczą również braku podejmowania przez Urząd Miasta działań na rzecz sprawdzenia prawidłowości wywiązywania się przez dyrektorów z obowiązku określonego w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, dotyczącego kontrolowania spełniania obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkałe w obwodach poszczególnych szkół. O potrzebie przeprowadzenia kontroli w tym zakresie świadczą przywołane w pkt 4 wystąpienia informacje przekazane przez dyrektorów szkół, z których wynika, że znacząca liczba dzieci pochodzenia romskiego zamieszkałych na terenie Mławy nie realizuje obowiązku szkolnego na terenie Polski. Dodatkowym argumentem za podjęciem takich kontroli była posiadana przez Urząd Miasta wiedza (o czym świadczą zapisy zamieszczone w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Mława do 2015 r., przywołane w pkt 1 wystąpienia) odnośnie niskiego poziomu scholaryzacji społeczności romskiej.

W odniesieniu do udzielonych w tym zakresie wyjaśnień (przywołanych w pkt 4 wystąpienia), należy zauważyć, że zadania dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjów określone w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie oświaty, są zadaniami o charakterze administracyjnym. Tym samym, na podstawie art. 34a ust. 1 ustawy, podlegają nadzorowi ze strony organu prowadzącego szkoły. W ramach sprawowania powyższego nadzoru organ ten jest uprawniony na podstawie art. 34a ust. 3 tej ustawy, do przeprowadzania kontroli stosownej dokumentacji prowadzonej przez dyrektorów szkół na zasadach określonych w art. 33 ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁴, wnosi o:

1. Przeprowadzenie analizy sytuacji i potrzeb mniejszości romskiej zamieszkałej na terenie Miasta z w celu ustalenia ewentualnych obszarów, w których potrzebne będzie udzielenie wsparcia tej społeczności.

¹⁴ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.

2. Objęcie nadzorem działalności dyrektorów szkół podstawowych i gimnazjów, dla których organem prowadzącym jest samorząd Miasta, w zakresie kontroli realizacji obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkałe na terenie Mławy, w tym dzieci pochodzenia romskiego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 15 grudnia 2014 r.

Kontroler:

Paweł Krawczak
doradca ekonomiczny

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

D.W.